

**POLITICAL THEORY EDUCATION FOR UNIVERSITY STUDENTS
CONTRIBUTES TO PROTECTING THE PARTY'S IDEOLOGICAL FOUNDATION**

Nguyen Van Phan

Faculty of Education, Academy of
Politics, Ministry of National Defense
Email: nguyenvanphan58@gmail.com

Received: 24/02/2025

Reviewed: 28/02/2025

Revised: 10/3/2025

Accepted: 22/3/2025

Released: 30/3/2025

DOI:

<https://doi.org/.../.../...>

Political theory education for university students plays an extremely important and urgent role in forming and developing in students a worldview, scientific methodology and helping them have enough courage and allergy to the tricks of current hostile forces towards the Party's ideology. Therefore, the main content of this article focuses on clarifying the concept, content and current status of political theory education for university students today. From there, propose and analyze a number of solutions to improve the effectiveness of political theory education for students such as: Education to raise awareness, responsibility and capacity of educational subjects; integrate educational content in teaching and educational activities for students; actively innovate educational forms and methods to create attractiveness for students; ensure requirements for educational resources suitable to school conditions; and build an educational environment that facilitates students' self-education during the training process. Implementing the above solutions well will contribute to protecting the Party's ideological foundation in the student community at universities today.

Keywords: *Political theory; Education; Students; Party ideology.*

1. Đặt vấn đề

Đại hội XIII của Đảng đưa ra quan điểm: “Kiên định và vận dụng, phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh; kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội; kiên định đường lối đổi mới của Đảng... để xây dựng và bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa” (*Đảng Cộng sản Việt Nam: Văn kiện Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, Tập 1, NXB CTQG Sự thật, 2021, Tr.109*). Do đó, giáo dục lý luận chính trị là bộ phận quan trọng trong công tác tư tưởng của Đảng và trong chương trình đào tạo đại học nhằm giúp sinh viên nâng cao nhận thức giác ngộ về tư tưởng, chuyên hóa hệ tư tưởng của Đảng trong chương trình dạy học và giáo dục thành hành vi chính trị đúng đắn, có bản lĩnh chính trị kiên định, vững vàng và dạn dạc trước thủ đoạn lừa bịp, vu khống, chia rẽ của thế lực thù địch; giúp họ trung thành với lý tưởng độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội, đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Như vậy, bản chất giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên là xác lập vị trí của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và đường lối, quan điểm của Đảng Cộng sản Việt Nam trong đời sống tinh thần sinh viên, củng cố giữ vững và bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trong nhà trường và xã hội. Giáo dục lý

luận chính trị cho sinh viên, không chỉ diễn ra ở hoạt động dạy học môn học cụ thể, mà còn qua hoạt động giáo dục họ trong quá trình đào tạo do Ban Giám hiệu, Khoa, cơ quan chức năng, các tổ chức trong và ngoài nhà trường thực hiện. Nội dung giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên, gồm các môn học theo chương trình đào tạo như: Những nguyên lý cơ bản của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và Đường lối của Đảng Cộng sản Việt Nam... thông qua nhiều hình thức phong phú sinh động như: dạy học, giáo dục chính trị, tư tưởng và tổ chức nghiên cứu học tập, sinh hoạt chính trị...

Nghiên cứu về giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên là vấn đề được khá nhiều tác giả luận bàn trên các tạp chí và hội thảo khoa học ở các trường đại học, có tác dụng định hướng cho nhà trường về phương thức tiến hành. Do vậy, việc giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên các trường đại học nhiều năm qua đã có chuyển biến tích cực và đạt kết quả quan trọng nhằm nâng cao nhận thức về lý luận chính trị cho sinh viên, góp phần bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trong xã hội. Tuy nhiên, trước đòi hỏi của sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới, chất lượng giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên các trường đại học, nhất là khối trường kỹ thuật và công nghệ còn không ít hạn chế,

bất cập. Một bộ phận cán bộ quản lý, giảng viên và sinh viên chưa nhận thức đầy đủ về tầm quan trọng của công tác giáo dục lý luận chính trị; các biểu hiện thờ ơ, thiếu tích cực và sự kết hợp giữa các lực lượng giáo dục chưa chặt chẽ, hiệu quả giáo dục hạn chế. Vì vậy, nội dung bài viết tập trung nghiên cứu làm rõ thực trạng, từ đó đưa ra một số giải pháp nâng cao hiệu quả giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên, góp phần bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trong bối cảnh hiện nay là rất cấp thiết, có ý nghĩa sâu sắc về mặt lý luận và thực tiễn.

2. Tổng quan nghiên cứu vấn đề giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên đại học góp phần bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng

Kết quả khảo cứu cho thấy, nhiều thập kỷ qua dưới các góc độ khác nhau, vấn đề giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên đại học và học viên các trường trong lực lượng vũ trang đã có nhiều tác giả luận bàn, cụ thể như: Phạm Thị Hằng có bài viết về: Nâng cao chất lượng giảng dạy các môn lý luận chính trị ở Trường Đại học Nông - Lâm Bắc Giang. Trong bài viết này, tác giả cho rằng: “Do đặc thù các môn lý luận chính trị khá trừu tượng, khô khan, nặng về lý luận, kiến thức nhiều, nên không ít sinh viên có tư tưởng ngại học. Nhiều sinh viên đến với bài học, bài thi các môn lý luận chính trị với một tâm lý đối phó, chỉ chú trọng học vẹt, học thuộc lòng, miễn là qua các kỳ thi... thiếu đam mê hứng thú...” (Hằng, P.T, *Tạp chí Giáo dục, Bộ GD&ĐT, Số tháng 5 năm 2022*).

Trong nhà trường quân đội, tác giả Nguyễn Thái Bảo cho rằng: “Giáo dục chính trị cho học viên các trường quân sự được thực hiện toàn diện thông qua giảng dạy, giáo dục, tổ chức đời sống và giao lưu tập thể. Trong đó, phương thức chủ yếu là giáo dục chính trị theo chương trình đào tạo chính khóa và giáo dục thường xuyên tại đơn vị theo quy định. Việc triển khai các con đường giáo dục, cần kết hợp hài hòa các loại hình giáo dục nhằm đạt được hiệu quả cao nhất trong thực hiện mục tiêu giáo dục” (Bảo, N.T, 2018, tr 43). Và tác giả còn cho rằng: “trong giáo dục chính trị cho học viên, thì giáo dục bản lĩnh chính trị là nội dung cốt lõi; và từ góc độ giáo dục học, con đường cơ bản để giáo dục chính trị cho học viên đó là:

Thứ nhất, thông qua tổ chức quá trình dạy học, đặc biệt là giảng dạy các môn khoa học xã hội. Đây là con đường trực tiếp, hiệu quả và có tính định hướng cao, giúp học viên tiếp nhận tri thức, phương pháp tư duy, hình thành động cơ và thái độ học tập đúng đắn; góp phần củng cố thể giới quan khoa học, lý tưởng cách mạng và các chuẩn mực đạo đức nghề nghiệp.

Thứ hai, thông qua tổ chức các hoạt động thực tiễn, tạo điều kiện cho học viên trải nghiệm thực tế,

từ đó hình thành nhận thức đúng đắn về chuẩn mực xã hội và nghề nghiệp, củng cố niềm tin vào bản thân, phát triển bản lĩnh nghề nghiệp và lập trường chính trị vững vàng.

Thứ ba, thông qua các hoạt động tập thể, tạo điều kiện để học viên rèn luyện kỹ năng giao tiếp, hình thành và điều chỉnh thái độ, hành vi chính trị, góp phần phát triển toàn diện phẩm chất nhân cách, đặc biệt là bản lĩnh chính trị.

Thứ tư, thông qua quá trình tự giáo dục và rèn luyện của cá nhân học viên, mang tính tự giác, có mục tiêu rõ ràng, diễn ra nhờ tương tác giữa cá nhân và môi trường. Tự giáo dục giúp học viên chuyên hóa các yêu cầu sư phạm bên ngoài thành động lực nội tại, từ đó nâng cao ý thức chính trị, củng cố phẩm chất ý chí và đạo đức...” (Bảo, N.T, 2018, tr. 43).

Do phạm vi giới hạn về nội dung bài viết, nên bước đầu khái quát kết quả nghiên cứu trên, giúp tác giả có cái nhìn khách quan, toàn diện hơn về nội dung, phương thức giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên và tạo cơ sở để nghiên cứu làm rõ thực trạng của vấn đề đó hiện nay, từ đó đưa ra các giải pháp nâng cao hiệu quả giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên hiện nay, góp phần bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng.

3. Cách tiếp cận và phương pháp nghiên cứu

Để nghiên cứu vấn đề giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên, góp phần bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, tác giả quán triệt và vận dụng một số cách tiếp cận nghiên cứu lĩnh vực khoa học xã hội như: Tiếp cận hệ thống, lịch sử - lô gic; và nhất là sử dụng phương pháp tiếp cận duy vật biện chứng và tiếp cận thực tiễn trong phân tích, luận giải các thông tin lý luận khoa học và số liệu khảo sát từ thực tiễn. Đồng thời, để đảm bảo nội dung nghiên cứu đạt kết quả, tác giả phối hợp sử dụng các phương pháp nghiên cứu lý thuyết, phương pháp nghiên cứu thực tiễn và một số phương pháp hỗ trợ khác nhằm làm tăng độ tin cậy của các thông tin khoa học của bài viết.

4. Kết quả nghiên cứu

4.1. Khái niệm về giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên đại học

Giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên các trường đại học là hoạt động có mục đích, có kế hoạch của chủ thể giáo dục nhằm mục đích giúp sinh viên nhà trường nhận thức, chuyên hóa các nội dung giáo dục lý luận chính trị trong chương trình đào tạo và giáo dục nhận cách thành thái độ, hành vi chính trị đúng đắn. Đồng thời, hình thành và phát triển ở mỗi sinh viên thể giới quan, phương pháp luận khoa học, hệ tư tưởng của Đảng để có đủ bản lĩnh chính trị, vượt qua thử thách đầy biến động. Nhất là giúp sinh viên kiên định, vững vàng về tư tưởng, dị ứng trước cám dỗ, thủ đoạn lừa bịp, vu khống và chia rẽ của thế lực thù

địch đang ra sức chống phá... Chủ thể trực tiếp giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên ở các trường đại học là: Ban Giám hiệu/Giám đốc, Bộ môn và giảng viên dạy lý luận chính trị, cán bộ quản lý Phòng Công tác Sinh viên và các tổ chức, đoàn thể trong nhà trường như: Đoàn Thanh niên, Hội Sinh viên... Giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên không chỉ diễn ra ở hoạt động dạy học môn học cụ thể theo quy định của chương trình đào tạo và hoạt động giáo dục nhân cách cho sinh viên, mà còn thông qua các hoạt động đa dạng khác trong quá trình đào tạo bậc đại học. Đối tượng giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên là cá nhân sinh viên và tập thể sinh viên; họ vừa là đối tượng giáo dục, vừa là chủ thể tự giáo dục lý luận chính trị cho bản thân.

Nội dung giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên các trường đại học, gồm các môn học trong chương trình đào tạo bậc đại học theo quy định và được Bộ Giáo dục và Đào tạo phê duyệt. Đó là các môn học: Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác - Lênin, Tư tưởng Hồ Chí Minh và Đường lối của Đảng Cộng sản Việt Nam; và các chuyên đề giáo dục chính trị cho sinh viên do các tổ chức, đoàn thể thực hiện... Giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên được thông qua nhiều hình thức phong phú, sinh động, linh hoạt như: Dạy và học các môn học trên và thông qua hoạt động giáo dục khác; tổ chức nghiên cứu học tập Chủ nghĩa Mác - Lênin, Tư tưởng Hồ Chí Minh, Văn kiện nghị quyết của Đảng, các đợt sinh hoạt chính trị, sinh hoạt Đảng, Đoàn; thông báo thời sự và tự nghiên cứu, tự học tập... Mục đích, nội dung, chủ thể, đối tượng và hình thức tổ chức giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên tồn tại trong mối quan hệ biện chứng; sự vận dụng đồng bộ chúng sẽ nâng cao hiệu quả giáo dục lý luận chính trị tại các trường đại học, góp phần bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trong bối cảnh hiện nay.

4.2. Thực trạng giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên đại học hiện nay

Thực hiện chủ trương của Ban Tuyên giáo Trung ương (Nay là Ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương) và Bộ Giáo dục và Đào tạo, các trường đại học luôn quan tâm giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên, tích cực đổi mới nội dung, hình thức và phương pháp giáo dục... Nhất là các trường thuộc khối khoa học xã hội, luôn thực hiện tốt sự chỉ đạo, từng bước nâng cao chất lượng dạy học lý luận và giáo dục chính trị, giúp sinh viên chuyển hóa kiến thức thành thái độ và hành vi chính trị đúng đắn, góp phần bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng.

Tuy nhiên, kết quả giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên đạt được, so với yêu cầu bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trong tình hình mới vẫn còn không ít hạn chế, bất cập, nhất là các trường khối công nghệ và kỹ thuật. Qua các cuộc điều tra, khảo sát và trao đổi với cán bộ quản lý Phòng Công tác

sinh viên ở một số trường đại học cho thấy, một bộ phận cán bộ quản lý, giảng viên và sinh viên nhận thức chưa đầy đủ về tầm quan trọng của giáo dục lý luận chính trị; không ít sinh viên thiếu tích cực trong học tập và thiếu nhiệt tình khi tham gia các hoạt động giáo dục chính trị, tư tưởng do nhà trường và các đoàn thể tổ chức như: Đoàn Thanh niên, Hội Sinh viên... Bên cạnh đó, nội dung các môn lý luận chính trị lại khá trừu tượng, nặng về lý luận, kiến thức nhiều; trong khi đó, nhiều trường đại học rất ít giảng viên dạy giỏi các môn này. Điều đó dẫn đến không ít sinh viên có tư tưởng ngại học, thiếu đam mê hứng thú; họ đến với bài học, môn học với tâm lý “đôi phó”, chỉ chú trọng “học vẹt”, học “thuộc lòng”, miễn là qua các kỳ thi. Và hậu quả của tình thần, thái độ học tập như trên đã dẫn đến chất lượng giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên tại một số trường đại học chưa được như mong muốn của lãnh đạo nhà trường và chưa đáp ứng được yêu cầu thực tiễn trong bối cảnh đầy khó khăn, phức tạp hiện nay. Thực trạng giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên tại một số trường đại học như trên cùng với các hoạt động giáo dục khác của các tổ chức, đoàn thể chậm đổi mới về hình thức, phương pháp... đã ảnh hưởng đến kết quả giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên...

Vi vậy, vấn đề hết sức cấp thiết hiện nay là cần nghiên cứu tìm giải pháp phù hợp, khả thi nhằm nâng cao hiệu quả giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên tại các trường đại học, nhất là trường khối công nghệ và kỹ thuật, góp phần bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trong cộng đồng sinh viên Việt Nam.

4.3. Một số giải pháp nâng cao hiệu quả giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên đại học, góp phần bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trong cộng đồng sinh viên tại các trường đại học hiện nay

Một là, giáo dục nâng cao nhận thức, trách nhiệm và năng lực của các chủ thể trong giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên. Đây là giải pháp cơ bản hàng đầu, góp phần nâng cao hiệu quả giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên; đồng thời, khắc phục hiện tượng đùn đẩy trách nhiệm và năng lực giáo dục hạn chế của cán bộ, giảng viên. Năng lực giáo dục lý luận chính trị của chủ thể thể hiện ở hiệu quả giảng dạy, giáo dục, nắm vững nội dung, kỹ năng sư phạm, tổ chức, quản lý và tiến hành công tác tư tưởng... Để đáp ứng yêu cầu về năng lực, các chủ thể cần được bồi dưỡng nhằm “chuẩn hoá” năng lực của họ; và quán triệt, thực hiện phương châm cấp trên bồi dưỡng cấp dưới, cán bộ lãnh đạo, quản lý hướng dẫn và làm mẫu cho cấp dưới, nhất là giảng viên và cán bộ trẻ.

Trong tổ chức bồi dưỡng năng lực cho các chủ thể giáo dục lý luận chính trị của nhà trường, cần đảm bảo tính khoa học, hiệu quả và sát thực tế; thông qua nhiều hình thức như học tập chính trị, bồi

dưỡng cán bộ, giao ban, hội nghị, sinh hoạt Đảng, Đoàn... Cấp ủy tại các trường đại học cần xác định chủ trương, biện pháp lãnh đạo công tác bồi dưỡng giảng viên, cán bộ quản lý hàng năm một cách phù hợp; thực hiện “chuẩn hoá” cán bộ, giảng viên đáp ứng yêu cầu giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên nhà trường. Chủ động, tích cực xác định rõ nội dung, đối tượng, thời gian, hình thức, phương pháp và yêu cầu cần đạt được trong bồi dưỡng năng lực cho cán bộ, giảng viên; tích cực tổ chức hội thi, hội giảng, diễn đàn... để lôi cuốn các chủ thể giáo dục tham gia. Đồng thời, phát huy tính tích cực, chủ động tự bồi dưỡng nâng cao năng lực của các chủ thể; chú trọng xây dựng động cơ, thái độ, trách nhiệm đúng đắn về tự bồi dưỡng, kết hợp với công tác tư tưởng, tổ chức và chính sách... làm cho các chủ thể thấy rõ vinh dự, gắn với trách nhiệm trong thực hiện các hoạt động giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên tại các trường đại học.

*Hai là, tích hợp nội dung giáo dục lý luận chính trị trong dạy học các môn học và lồng ghép với hoạt động giáo dục sinh viên. Giải pháp này có ý nghĩa hết sức quan trọng nhằm nâng cao hiệu quả giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên; bởi so với tổ chức học tập riêng lẻ, việc tích hợp nội dung giáo dục lý luận chính trị trong dạy học, sẽ giúp sinh viên chuyển hóa từ nhận thức đến hành vi tốt hơn. Ví dụ: “Một số nội dung giảng dạy về nguyên lý, quy luật, phạm trù của lý luận Mác - Lênin vốn trừu tượng... sẽ có giá trị giáo dục chính trị cho sinh viên tốt hơn khi giảng viên minh họa bằng quan điểm, tư tưởng Hồ Chí Minh và Đảng ta; và bài giảng tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối của Đảng sẽ trở nên sinh động, hấp dẫn, hiệu quả hơn khi giảng viên sử dụng nguyên lý, quy luật, phạm trù của lý luận Mác - Lênin để làm rõ bản chất khoa học và cách mạng của các tư tưởng, quan điểm trong bài giảng...” (Phán, N.V, *Nâng cao chất lượng dạy và học chuyên đề khoa học xã hội... Tạp chí Quân sự Quốc phòng, Số 05/ tháng 1/2019. Tr: 48 -51*).*

Đồng thời, thực hiện lồng ghép nội dung giáo dục lý luận chính trị trong hoạt động giáo dục văn hóa, đạo đức, pháp luật... và sinh hoạt, học tập của các tổ chức, đoàn thể trong nhà trường. Điều quan trọng là khi thực hiện các hoạt động giáo dục trên, cán bộ quản lý có thể tích hợp, lồng ghép với những nội dung học tập lý luận chính trị mà sinh viên đang thực hiện theo kế hoạch, trong chương trình đào tạo. Điều đó giúp cho các hoạt động giáo dục ấy vừa mới mẻ, vừa hấp dẫn; và họ có cơ hội bày tỏ quan điểm, nhận thức cá nhân dựa trên kiến thức lý luận vừa học tập. Kể cả trong hoạt động giải trí, văn hóa, văn nghệ, cán bộ Phòng Công tác quản lý sinh viên cũng có thể yêu cầu các hạt nhân trong tập thể sinh viên sáng tác kịch, thơ, vẽ, tranh biếm họa... phê phán thái độ thờ ơ chính trị, hành vi ngôn ngữ sai lệch về chính trị, tư tưởng, vô tình hay cố ý cô xúy cho các

luận điệu xuyên tạc, vu khống, bịa đặt chống đối... Dùng tư tưởng tích cực, tiến bộ đẩy lùi tiêu cực; cái tốt đẩy lùi cái xấu; noi gương, học tập các hành vi tích cực, điển hình; người giác ngộ “tây nào” cho người chưa giác ngộ, còn u mê... giúp sinh viên chuyển hóa tốt hơn nội dung lý luận chính trị, góp phần bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trong cộng đồng sinh viên.

Ba là, tích cực đổi mới hình thức và phương pháp giáo dục lý luận chính trị tạo sự hấp dẫn với sinh viên. Để tạo sự hấp dẫn với sinh viên, trong giờ giảng lý luận chính trị, “giảng viên cố gắng phát huy tinh thần trách nhiệm, tích cực, chủ động và sáng tạo trong chuẩn bị và triển khai bài giảng trên lớp; đảm bảo yêu cầu về tính khoa học, tính thực tiễn và tính chiến đấu, phê phán những nhận thức, thái độ và hành vi sai trái về chính trị tư tưởng trong xã hội” (4). Đồng thời, căn cứ tính chất nội dung giáo dục lý luận chính trị và đặc điểm sinh viên, chủ động lựa chọn và kết hợp khéo léo các hình thức và phương pháp giáo dục, tạo hấp dẫn với sinh viên; nhất là các hình thức giáo dục ngoại khóa như văn hóa nghệ thuật, câu lạc bộ, giao lưu, dã ngoại, tham quan, về nguồn, gặp gỡ chuyên gia...

Mặt khác, trường đại học cần lấy ý kiến rộng rãi của các lực lượng để tổ chức các hoạt động giáo dục lý luận chính trị phù hợp với đặc thù ngành nghề đào tạo sinh viên, nhất là các trường khối công nghệ và kỹ thuật nhằm thực hiện mục tiêu đào tạo ra các kỹ sư vừa giỏi về chuyên môn, vừa có bản lĩnh vững vàng về tư tưởng, không bị lôi kéo trước các thủ đoạn lừa bịp của thế lực thù địch hiện nay.

Bên cạnh đó, để chuyển tải hiệu quả nội dung giáo dục lý luận chính trị vốn rất trừu tượng, phức tạp đến sinh viên khối ngành công nghệ và kỹ thuật, đòi hỏi chủ thể giáo dục cần sử dụng các phương pháp đa dạng như thuyết phục, nêu gương, đối thoại, tranh luận... để tác động vào nhận thức, tạo tình huống và thi đua, khen thưởng, xử phạt... nhằm kích thích và điều chỉnh nhận thức, thái độ, hành vi chính trị của sinh viên. Cần căn cứ vào mục đích, nội dung, hình thức giáo dục và đặc điểm cụ thể của đối tượng sinh viên để chủ thể giáo dục lựa chọn, kết hợp khéo léo, linh hoạt các phương pháp trên, tạo hấp dẫn đem lại hiệu quả cao trong các hoạt động giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên. Trong giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên tại các trường đại học cần tuân thủ quy luật nhận thức, kích thích sự hứng thú của đối tượng để đạt tới những giá trị tinh thần của họ. Cần tránh đổi mới cốt lấy thành tích, không lấy hiệu quả giáo dục chính trị làm tiêu chuẩn, giúp sinh viên nhận thức tốt nội dung lý luận chính trị, từ đó chuyển hóa thành thái độ, hành vi chính trị đúng đắn; biến mục tiêu giáo dục thành kết quả hiện thực, góp phần bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng.

Bốn là, đảm bảo các yêu cầu về nguồn lực giáo

dục lý luận chính trị cho sinh viên phù hợp với điều kiện nhà trường. Giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên, dù tổ chức dưới hình thức, tính chất, quy mô nào và kết quả đạt được ở mức độ nào đều phụ thuộc vào nguồn lực đảm bảo. Do vậy, đây là giải pháp quan trọng, giúp các trường đại học quan tâm xây dựng và thực hiện kế hoạch đảm bảo các nguồn lực giáo dục; chuẩn bị và đầu tư về cơ sở vật chất, kỹ thuật, nguồn tài chính phù hợp. Nhằm đảm bảo phục vụ các chủ thể (cán bộ quản lý, giảng viên...) và đối tượng giáo dục (sinh viên) triển khai thực hiện hoạt động dạy học và giáo dục lý luận chính trị của nhà trường đạt kết quả tốt hơn, góp phần nâng cao hiệu quả giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên trong quá trình đào tạo; nhất là các hình thức giáo dục có nhiều lực lượng tham gia như hội thi, hoạt động chính trị tinh thần, câu lạc bộ, tổ chức giao lưu, dã ngoại, tham quan và văn hóa, văn nghệ... cần quan tâm định hướng, tạo điều kiện cho sinh viên tìm kiếm, khai thác, nghiên cứu, học tập các nội dung lý luận chính trị trên không gian mạng... phổ biến các quy định, hướng dẫn của nhà trường và thông báo, định hướng thông tin liên quan đến chính trị, tư tưởng của sinh viên.

Bên cạnh đó, các trường đại học cần tranh thủ sự hợp tác, giúp đỡ của các tổ chức, lực lượng xã hội hỗ trợ về tài chính, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên diễn ra ngoài nhà trường. Đồng thời, quản lý sử dụng nguồn kinh phí giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên hàng năm một cách tối ưu; quan tâm hiện đại hóa thiết bị công nghệ và hệ thống khâu hiệu panô, áp phích, bảng tin tuyên truyền; cùng với xây dựng cảnh quan nhà trường khang trang, hiện đại, góp phần nâng cao hiệu quả giáo dục lý luận chính trị, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trong cộng đồng sinh viên nhà trường.

Năm là, xây dựng môi trường giáo dục tạo thuận lợi cho tự giáo dục về lý luận chính trị của sinh viên trong quá trình đào tạo. Đây là giải pháp quan trọng trong giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên, giúp chủ thể trực tiếp giáo dục ở trường đại học tạo ra môi trường văn hóa, giáo dục lành mạnh, các mối quan hệ ứng xử xã hội trong sáng, đồng cảm, thương yêu, chia sẻ, giúp đỡ nhau trong tập thể sinh viên, tạo thuận lợi nâng cao hiệu quả giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên nhà trường. Môi trường giáo dục tốt, không chỉ tác động đến sự ổn định chính trị, tư tưởng vững vàng của sinh viên, giúp họ có niềm tin, động lực và sức mạnh để khắc phục khó khăn, trở ngại hoàn thành mục tiêu đào tạo, mà còn có tác dụng ngăn ngừa, dị ứng hiệu quả trước tác động ảnh hưởng của tư tưởng lỗi thời, lạc hậu và sự chống phá

của các thế lực thù địch, tạo sự thống nhất cao về tư tưởng của Đảng trong cộng đồng sinh viên.

Đồng thời, việc xây dựng môi trường giáo dục là tổng thể các chủ trương, biện pháp của lãnh đạo các trường đại học; và là trách nhiệm của mọi tổ chức, lực lượng, trước hết là cán bộ quản lý nhà trường. Môi trường giáo dục tại các trường đại học cần được quan tâm xây dựng toàn diện, thường xuyên và liên tục trong quá trình sinh viên đào tạo, học tập, gồm yếu tố tinh thần, tư tưởng, văn hóa, nền nếp và các thiết chế, yếu tố vật chất... bảo đảm; tạo thuận lợi cho sinh viên tự giáo dục lý luận chính trị cho bản thân.

Tự giáo dục lý luận chính trị của sinh viên là sự nỗ lực, tự giác, tích cực của cá nhân nhằm chuyển hóa nội dung giáo dục lý luận chính trị thành phẩm chất riêng; và nó diễn ra đấu tranh liên tục giữa đúng - sai, phải - trái về nhận thức, thái độ và hành vi chính trị; nó có ý nghĩa quan trọng, quyết định mức độ hoàn thiện bản lĩnh chính trị tinh thần của sinh viên. Giáo dục lý luận chính trị chỉ đạt được kết quả khi sinh viên biết tự giáo dục nó; họ vừa là đối tượng, vừa là chủ thể biến quá trình giáo dục lý luận chính trị thành quá trình tự giáo dục của mỗi người. Cán bộ quản lý và giảng viên cần thấy rõ vai trò, trách nhiệm và mức độ ảnh hưởng đến sinh viên, phấn đấu trở thành tấm gương mẫu mực về tự giáo dục để sinh viên noi theo.

5. Thảo luận

Trên đây là một số kết quả nghiên cứu về khái niệm giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên đại học; khái quát vài nét về thực trạng việc giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên hiện nay. Trên cơ sở đó, nội dung bài viết chủ yếu tập trung đề xuất và phân tích một số giải pháp nâng cao hiệu quả giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên, góp phần bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trong cộng đồng sinh viên tại các trường đại học hiện nay. Kết quả nghiên cứu thể hiện trong bài viết mới là bước đầu, tác giả sẽ tiếp tục nghiên cứu sâu hơn, cập nhật hơn... để đảm bảo nội dung bài viết đạt kết quả tốt nhất; do vậy, rất mong nhận được sự trao đổi của độc giả xung quanh các thông tin khoa học trong bài viết.

6. Kết luận

Giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên đại học là tổng hợp các tác động có mục đích, kế hoạch và được tổ chức chặt chẽ của nhà trường, các lực lượng giáo dục đến sinh viên trong quá trình đào tạo nhằm giúp họ chuyển hóa có kết quả những nội dung lý luận chính trị thành ý thức, tình cảm, thái độ và hành vi chính trị đúng đắn, đủ khả năng “đề kháng tư tưởng” trước các thế lực thù địch, góp phần bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trong cộng đồng sinh viên đại học hiện nay. Việc thực hiện đồng bộ các giải pháp giáo dục nâng cao nhận thức, trách nhiệm

và năng lực của chủ thể trong giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên; tích hợp nội dung giáo dục lý luận chính trị trong dạy học các môn học và lồng ghép với hoạt động giáo dục sinh viên; tích cực đổi mới hình thức và phương pháp giáo dục, tạo hấp dẫn với sinh viên; đảm bảo nguồn lực giáo dục phù hợp với điều kiện thực tế của nhà trường; và xây dựng môi

trường giáo dục, tạo thuận lợi cho sinh viên tự giáo dục lý luận chính trị trong quá trình đào tạo, sẽ góp phần nâng cao hiệu quả giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên, làm thất bại âm mưu của thế lực thù địch, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trong cộng đồng sinh viên tại các trường đại học hiện nay.

Tài liệu tham khảo

- Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), *Văn kiện Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*. Tập 1, Nxb Chính trị Quốc gia Sự thật., Tr.109.
- Hồ Chí Minh Toàn tập (2002), *Nói về công tác huấn luyện và học tập*. Tập 6, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
- Hàng, P.T. (2022), *Nâng cao chất lượng giảng dạy các môn lý luận chính trị ở Trường Đại học Nông - Lâm Bắc Giang*, Tạp chí Giáo dục Bộ Giáo dục và Đào tạo, Số đặc biệt tháng 5 năm 2022.
- Bào, N.T. (2018), *Giáo dục chính trị cho học viên các trường sĩ quan đáp ứng yêu cầu xây dựng Quân đội trong tình hình mới*. Luận án tiến sĩ Lý luận và Lịch sử giáo dục, Học viện Chính trị, Bộ Quốc phòng.

- Nghĩa, N.T. (2021), *Quan điểm của Đảng và Nhà nước về bảo vệ chủ quyền quốc gia trên không gian mạng và bảo đảm an ninh mạng*. Kỷ yếu Hội thảo khoa học cấp quốc gia Bảo đảm chủ quyền quốc gia trên không gian mạng, Hà Nội, 2021, Nxb. Chính trị quốc gia, Sự thật.
- Phán, N.V. (2019), *Nâng cao chất lượng dạy và học chuyên đề khoa học xã hội và nhân văn ở các cơ sở đào tạo Sau đại học trong quân đội*. Tạp chí Quân sự Quốc phòng, BTM QĐND VN, Số 05/tháng 1/2019. Tr. 48 -51.
- Thắng, T. T.;Ngọc, V. T. B. (2015), *Một số giải pháp đổi mới phương pháp giảng dạy môn Chủ nghĩa Mác - Lênin ở các trường đại học hiện nay*. Tạp chí Giáo dục lí luận, số 230, trang 106 - 108.

GIÁO DỤC LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ CHO SINH VIÊN ĐẠI HỌC GÓP PHẦN BẢO VỆ NỀN TẢNG TƯ TƯỞNG CỦA ĐẢNG

Nguyễn Văn Phán

Khoa Sư phạm, Học viện Chính trị, Bộ Quốc phòng

Email: nguyenvanphan58@gmail.com

Ngày nhận bài: 24/02/2025

Ngày phản biện: 28/02/2025

Ngày tác giả sửa: 10/3/2025

Ngày duyệt đăng: 22/3/2025

Ngày phát hành: 30/3/2025

DOI:

<https://doi.org/.../.../...>

TÓM TẮT:

Giao dục lý luận chính trị cho sinh viên đại học có vai trò hết sức quan trọng và cấp thiết nhằm hình thành, phát triển ở sinh viên thế giới quan, phương pháp luận khoa học và giúp họ có đủ bản lĩnh, dõng dạc trước thủ đoạn của các thế lực thù địch hiện nay đối với hệ tư tưởng của Đảng. Vì vậy, nội dung chủ yếu của bài viết này tập trung làm rõ khái niệm, nội dung và thực trạng giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên đại học hiện nay. Từ đó đề xuất và phân tích một số giải pháp nâng cao hiệu quả giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên như: Giáo dục nâng cao nhận thức, trách nhiệm và năng lực của chủ thể giáo dục; tích hợp và lồng ghép nội dung giáo dục trong dạy học và hoạt động giáo dục cho sinh viên; tích cực đổi mới hình thức, phương pháp giáo dục tạo sự hấp dẫn cho sinh viên; đảm bảo yêu cầu về nguồn lực giáo dục phù hợp điều kiện nhà trường; và xây dựng môi trường giáo dục tạo thuận lợi cho việc tự giáo dục của sinh viên trong quá trình đào tạo. Thực hiện tốt các giải pháp trên, góp phần bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trong cộng đồng sinh viên tại các trường đại học hiện nay.

Từ khóa: Lý luận chính trị; Giáo dục; Sinh viên; Tư tưởng của Đảng.